

Motion till riksdagen 2020/21:3353

av **Jessica Rosencrantz m.fl. (M)**

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka anslaget till Naturvårdsverket och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om anslaget till miljöövervakning m.m. och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka anslaget till åtgärder för värdefull natur och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka anslaget till åtgärder för havs- och vattenmiljö och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka anslaget till insatser för internationella klimatinvesteringar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska anslaget till skydd av värdefull natur och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska anslaget till klimatinvesteringar och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska anslaget till stöd för gröna och trygga samhällen och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka anslaget till industriklivet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stöd till laddstationer för bilar och lastbilar och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om grönt bränslestöd och tillkännager detta för regeringen.

Förslag till anslagsanvisning

Tabell 1 Moderaternas förslag till anslag 2021 för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uttryckt som differens gentemot regeringens förslag

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Naturvårdsverket	595 611	20 000
1:2 Miljöövervakning m.m.	507 714	±0
1:3 Åtgärder för värdefull natur	1 962 035	30 000
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden	1 146 718	±0
1:5 Miljöforskning	98 825	±0
1:6 Kemikalieinspektionen	280 699	±0
1:7 Avgifter till Internationella organisationer	272 131	±0
1:8 Klimatbonus	2 910 000	±0
1:9 Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	294 952	±0
1:10 Klimatanpassning	78 000	±0
1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	1 399 565	70 000
1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar	265 000	50 000
1:13 Internationellt miljösamarbete	47 400	±0
1:14 Skydd av värdefull natur	1 685 500	-600 000
1:15 Havs- och vattenmyndigheten	247 966	±0
1:16 Klimatinvesteringar	1 935 000	-1 935 000
1:17 Klimatpremier	170 000	±0
1:18 Stöd för gröna och trygga samhällen	150 000	-80 000
1:19 Industriklivet	749 926	850 000
1:20 Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv	215 000	±0
2:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	101 263	±0
2:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	1 088 908	±0
99:1 Utbyggd laddinfrastruktur	±0	1 000 000
99:2 Grönt bränslestöd	±0	1 000 000
Summa	16 202 213	405 000

Politikens inriktning

Klimatfrågan är en av vår tids viktigaste och mest prioriterade frågor. Det råder inget tvivel om att mänsklig aktivitet bidrar till jordens uppvärmning. Forskarna vet inte allt om klimatförändringarnas effekter. Men kostnaderna för att göra ingenting förskräcker. Vi vet tillräckligt för att veta att vi måste agera. En ambitiös klimatpolitik är en viktig försäkring för att mildra konsekvenserna av klimatförändringarna.

Klimatpolitikens syfte är att bidra till omställningen av samhället och att minska utsläppen av växthusgaser, i Sverige och ytterst globalt. En framgångsrik klimatpolitik måste således vara resultatnriktad och åstadkomma minskade utsläpp. Höga ambitioner och en god vilja är förutsättningar för att kunna bedriva en framgångsrik klimatpolitik, men det är inte tillräckligt. Precis som andra politikområden måste klimatpolitiken präglas av resultat om den ska göra skillnad på riktigt. Regeringens klimatpolitik

uppfyller inte kravet på en resultatriktad klimatpolitik som åstadkommer snabba utsläppsminskningar, det konstaterar både Naturvårdsverket och Klimatpolitiska rådet. Moderaterna är fast övertygade om att bedriva en politik för att Sverige ska nå det långsiktiga klimatmålet om nettonollutsläpp senast år 2045.

Klimatfrågan är till sin natur gränsöverskridande. Därför är det svenska klimatmålet förankrat i ett globalt perspektiv. Miljömålsberedningen var enig om att Sveriges nationella klimatmål inte får uppnås genom att utsläppen av växthusgaser ökar utanför Sveriges gränser. Denna princip är helt central för att svensk klimatpolitik ska göra skillnad på riktigt. Moderaterna vill därför understryka att Sveriges nationella mål ska betraktas som ett led i arbetet för att uppnå det övergripande målet om att begränsa de globala utsläppsminskningarna för att hålla temperaturen väl under 2 grader och allra helst 1,5 grader, i linje med Parisavtalet.

Moderaterna föreslår omfattande åtgärder för att ställa om transportsektorn och industrin som tillsammans står för två tredjedelar av Sveriges samlade utsläpp. Det handlar om åtgärder för en snabb utbyggnad av laddstationer för personbilar i hela landet och ett stöd till laddstationer för lastbilar, i ett första steg med fokus på regionala nätverk och sammanhängande stråk mellan Sveriges större städer.

Sveriges industri är i framkant, tekniskt och miljömässigt. Genom sin export av varor som tillverkas med små klimatavtryck bidrar den till minskade utsläpp globalt. Samtidigt står industrin för en tredjedel av Sveriges totala utsläpp. Att minska utsläppen och behålla konkurrenskraften är centralt i Moderaternas politik för grön tillväxt. Moderaterna vill skapa långsiktiga förutsättningar för industrins omställning. Vi vill också få på plats en storskalig satsning på CCS och bio-CCS.

För att omställningen ska vara möjlig behövs det mer fossilfri el. Vi vill värna alla fossilfria energislager för att öka elproduktion, men också förkorta tillståndsprocesserna och investera i elnäten så att elen finns där och när den behövs.

För att minska beroendet av fossila bränslen är övergången till biobränslen och vätgas viktig. Med en skogsindustri och ett jordbruk i framkant och stor tillgång till fossilfri el har Sverige goda förutsättningar att tillverka mer biobränslen och vätgas. Vi satsar på ett grönt bränslestöd för en storskalig inhemsk produktion av biobränslen och utveckling av el- och vätgasteknik.

Klimatfrågan är global. Internationella klimatinvesteringar är ett effektivt verktyg för att åstadkomma stora och långsiktigt hållbara utsläppsminskningar över hela världen. Sverige har en möjlighet att hjälpa fler länder att kunna prioritera klimatomställningen. Moderaterna vill fortsätta att genomföra internationella klimatinvesteringar och bidra till att det kommer på plats ett fungerande ramverk för internationellt samarbete inom ramen för Parisavtalet.

Miljöförstöring måste förhindras och bekämpas. Förvaltarskapstanken – att man vårdar det man äger till nytta för kommande generationer – är kärnan i den moderata miljöpolitiken. Vi tar krafttag för att Östersjön ska komma i bättre skick genom både nationella och internationella åtgärder för att minska övergödning, miljögifter och nedskräpning.

Moderaterna är måna om att områden med höga naturvärden som skyddas också tas om hand. Vi satsar på förvaltningen av värdefull natur och stärker den biologiska mångfalden genom åtgärder för pollinationer.

Anslag 1:1 Naturvårdsverket

Håll Sverige Rent

Nedskräpning både på land och i havet är ett stort problem. Gifter hamnar i naturen och djur påverkas negativt. Forskning visar att en skräpig närmiljö ger upphov till än mer nedskräpning och skapar otrygghet för människor. Åtta av tio svenskar anser att nedskräpning är ett problem. För att minska nedskräpningen är det viktigt med långsiktigt förebyggande insatser som leder till ökad kunskap och beteendeförändringar. Moderaterna vill förlänga Håll Sverige Rents uppdrag att informera allmänheten om nedskräpning. Moderaterna ökar anslaget med 20 miljoner kronor per år 2021–2023.

Anslag 1:3 Åtgärder för värdefull natur

Naturvård genom åtgärder för värdefull natur

Moderaterna vill säkerställa att det finns tillräckligt med medel för att sköta och förvalta skyddade områden i syfte att bevara och utveckla naturvärden, biologisk mångfald och möjligheten till friluftsliv. Naturvårdsverket bedömer att skötseln av skyddade områden är eftersatt, vilket får som konsekvens att de naturvärden som ligger till grund för skyddet riskerar att gå förlorade. De senaste åren finns en stark trend av ökat besöksstryck inom skyddade naturområden. Den trenden har accentuerats av coronapandemin. Moderaterna satsar 25 miljoner kronor årligen 2021–2022 för skötsel och förvaltning av områden med värdefull natur.

Insatser för biologisk mångfald, ett bi-drag

Bin bidrar med honungsproduktion, men framförallt med pollinerings tjänster som förbättrar den biologiska mångfalden och skänker större skördar. Jordbruksverket har beräknat att tambins pollinering samhällsekonomiskt sett motsvarar cirka 500 miljoner kronor årligen i kommersiell odling. I dag finns det ca 15 000 hobbybiodlare i Sverige. För att fler ska ägna sig åt biodling måste vi förbättra lönsamheten men också göra det enklare. Moderaterna föreslår att ett biodlingsstöd införs för biodlare men anser också att Jordbruksverket ska få i uppdrag att se över hur regelbördan vid bi- och humleodling kan minska. Moderaterna satsar 5 miljoner kronor per år 2021–2023. Sammantaget ökar Moderaterna anslaget med 30 miljoner kronor årligen 2021–2023.

Anslag 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö

Vattnet ger oss mat, möjligheter till transporter och rekreation. I vattnet finns en stor del av jordens biologiska mångfald. Men haven runt Sverige och våra sjöar och vattendrag är utsatta för stora påfrestningar. Mänsklig aktivitet orsakar övergödning, utsläpp av miljögifter, nedskräpning och överfiske. Särskilt Östersjön är utsatt. Det krävs en uthållig och målmedveten politik för att återställa havs- och vattenmiljöerna och den biologiska mångfalden. Moderaterna avvisar regeringens satsning på havs- och vattenmiljön på 180 miljoner kronor för 2021 och 175 miljoner kronor 2022–2023, till förmån för vår egen större satsning på 250 miljoner kronor per år 2021–2023.

Insatser mot övergödning

När Moderaterna satt i regering skapades en statlig medfinansiering av lokala vattenvårdsprojekt, det så kallade LOVA-bidraget. Bidraget utbetalas av länsstyrelserna till lokala vattenvårdsprojekt som minskar mängden kväve och fosfor eller miljögifter i haven. Exempelvis har LOVA-bidraget gått till va-planering och va-åtgärder, inventering av avlopp, effektivare avloppsrening, lantbruksåtgärder som installering av kalkfilter, strukturkalkning och fosfordammar samt tömningsanläggningar för båttoalett och båttvätt för fritidsbåtar. LOVA-bidraget har visat sig effektivt för att minska övergödningen och spridningen av giftiga ämnen och för att minska förlusten av biologisk mångfald. Vi vill också förlänga satsningen på projekt LEVA – pilotprojekt för att utveckla nya arbetsformer för vattenvård. Moderaterna satsar 50 miljoner kronor per år 2021–2023 för att utöka LOVA-bidraget.

Avancerad vattenrening

För att minska utsläppen av både läkemedelsrester och andra miljögifter till våra vatten satsar Moderaterna på att få fler reningsverk att investera i avancerad vattenrening. Många miljögifter fastnar inte i vanliga avloppsreningsverk. Forskning från Östersjöcentrum vid Stockholms universitet visar att om de 45 största reningsverken runt Östersjön uppgraderas med avancerad reningsteknik så skulle utsläppen av läkemedelsrester halveras till Östersjön. Moderaterna satsar 80 miljoner per år 2021–2023 på avancerad vattenrening.

Internationellt miljösamarbete i Östersjön och Västerhavet

Östersjöområdet är till följd av långsam vattenomsättning mycket känsligt för övergödning. Forskning visar att stora delar av havet fortfarande lider av övergödning, som bland annat leder till att Östersjön har flera av världens största områden med döda bottenar. Därjämte finns det problem med förhöjda värden av farliga ämnen och nedskräpning. För att minska övergödningen, förekomsten av farliga ämnen och nedskräpning krävs ökat internationellt samarbete och gemensamma ansträngningar. Samtliga länder runt Östersjön har genom Helsingforskommissionen Helcoms Baltic Sea Action Plan åtagit sig att arbeta för en bättre marin miljö. En ny aktionsplan för arbetet i Östersjön ska snart antas och gälla med start år 2021. Det krävs högre ambitioner för att åstadkomma förbättringar av skyddet av havsmiljön. För 2021–2023 satsar Moderaterna årligen 50 miljoner för en förstärkning av det internationella arbetet i både Östersjön och Västerhavet samt för ytterligare åtgärder mot övergödning och nedskräpning.

Bärgning av miljöfarligt avfall i havet

Det har tidigare saknats tillräcklig lagstiftning som reglerar vissa typer av miljöfarlig verksamhet. Det har lett till att miljöfarligt avfall har dumpats i haven. Staten bör ta ett större ansvar för att miljöfarligt avfall som har identifierats i haven bärgas för att undvika större skador på den marina miljön. Moderaterna avsätter 10 miljoner kronor per år 2021–2023 för att bärga miljöfarligt avfall i havet.

Forskning kring den marina miljön

Det råder fortfarande stor osäkerhet om hur ekosystemen i haven fullt ut fungerar och hur de påverkas av klimatförändringarna. Försurningen av världshaven förväntas få stora konsekvenser för marina organismer, ekosystem och den biologiska mångfalden. Men eftersom det är ett relativt nyupptäckt problem finns inte tillräckligt mycket forskning på hur den kommer att påverka marina ekosystem. Det saknas också tillräckliga kunskaper om fiskbestånden. Det behövs en långsiktig hållbar fiskeripolitik för att värna det småskaliga och kustnära fisket och för att fortsatt kunna äta fisk från Östersjön och Västerhavet i framtiden. För att skapa en bättre förståelse för havsmiljön och den biologiska mångfalden föreslår vi att ett nationellt forskningsprogram för hav och vatten inrättas under Formas. Vi vill också att Havs- och vattenmyndighetens arbete ska utvärderas, drygt tio år efter att myndigheten inrättades. Moderaterna avsätter 40 miljoner kronor per år 2021–2023 för forskning kring den marina miljön.

Tryggad dricksvattenförsörjning

Vatten är en lokal resurs. Det innebär att tillgång till, och hot mot, rent vatten varierar i Sverige. Det krävs ökade investeringar för att trygga vattenförsörjningen på lång sikt. Moderaterna och Kristdemokraterna föreslog i budgeten för 2019 ett nytt stöd till lokala initiativ och investeringar i ny teknik. Stödet syftar till att medfinansiera åtgärder som tryggar tillgång till dricksvatten och motverkar effekter av torka. Åtgärderna kan omfatta inventering av befintliga vattentäkter, nya brunnar och vattensnål teknik, men även långsiktiga åtgärder som anläggning av vattenmagasin och våtmarker samt forskning kring fler användningsområden för tekniskt vatten för att öka tillgången på dricksvatten. Moderaterna avsätter 10 miljoner kronor till stödet varje år 2021–2023.

Nationellt kunskapsråd för dricksvatten

I dag kvalitetssäkras vattnet baserat på förekomst av några få ämnen samtidigt som vi vet att det finns 180 000 registrerade ämnen i EU. Kunskapen om dessa ämnen och föroreningar och hur de påverkar människa och miljö behöver beforskas ytterligare. Moderaterna vill inrätta ett nationellt kunskapsråd för dricksvatten under Formas ledning. Moderaterna satsar 10 miljoner kronor per år 2021–2023 för att inrätta och driva ett nationellt kunskapsråd för dricksvatten.

Moderaterna ökar sammantaget anslaget med 70 miljoner kronor år 2021, 75 miljoner kronor 2022 och 250 miljoner kronor 2023.

Anslag 1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar

Internationella klimatinvesteringar är ett effektivt verktyg för att åstadkomma stora och långsiktigt hållbara utsläppsminskningar över hela världen. Det är ett centralt verktyg i det internationella klimatarbetet och ger Sverige en möjlighet att hjälpa fler länder att kunna prioritera klimatomställningen. Moderaterna vill fortsätta att genomföra internationella klimatinvesteringar och bidra till att det kommer på plats ett fungerande ramverk för internationellt samarbete inom ramen för Parisavtalet. Moderaterna ökar anslaget till internationella klimatinvesteringar med 50 miljoner kronor per år 2021–2023.

Anslag 1:14 Skydd av värdefull natur

Moderaterna minskar anslaget till skydd av värdefull natur med 600 miljoner kronor år 2021 och 250 miljoner 2022 för att finansiera andra prioriterade reformer i budgetmotionen.

Anslag 1:16 Klimatinvesteringar

Moderaterna minskar anslag 1:16 Klimatinvesteringar med 1 935 miljoner 2021. Vi minskar anslaget med 1 955 miljoner 2022 och 700 miljoner 2023 för att finansiera andra prioriterade reformer inom budgetområdet.

Anslag 1:18 Stöd för gröna och trygga samhällen

Moderaterna minskar anslaget till stöd för gröna och trygga samhällen med 80 miljoner kronor per år 2021–2022 för att finansiera andra prioriterade reformer inom budgetområdet.

Anslag 1:19 Industriklivet

Det finns ett genuint engagemang inom industrin för att nå fossilfrihet senast år 2045. Detta vill Moderaterna ta tillvara för att bedriva en klimatpolitik som minskar industrins utsläpp i Sverige utan att ge upphov till försämrade konkurrenskraft eller koldioxidläckage. Industrin står för en tredjedel av våra svenska utsläpp och det är viktigt att de utsläppen minskar. Svensk industri bidrar samtidigt genom sin export till globala utsläppsminskningar. Varor producerade klimateffektivt i Sverige ersätter varor på världsmarknaden tillverkade i andra länder med ett större klimatavtryck. Därmed minskar utsläppen på global nivå. Moderaterna vill långsiktigt skapa förutsättningar för att stödja industrins omställning. Vi anser att Industriklivet är ett viktigt verktyg för att industrin ska kunna utveckla och investera i ny teknik som reducerar dess utsläpp.

Moderaterna vill också satsa på storskalig utveckling av teknik för att fånga upp och lagra koldioxid, CCS och bio-CCS. Tekniken har stor potential att åstadkomma stora utsläppsminskningar, till och med negativa utsläpp som är nödvändiga för att nå klimatmålet. Experter i Sverige, EU och FN är överens om att tekniken behövs för att klara målen i Parisavtalet. Det saknas i dag incitament för företag att använda CCS och bio-CCS. Staten kommer därför, åtminstone under en övergångsperiod, att behöva stödja utvecklingen av storskalig CCS och bio-CCS. Moderaterna avsätter redan nu medel för att skapa långsiktiga förutsättningar för företag att investera i tekniken. Moderaterna vill ge Energimyndigheten i uppdrag att ta fram förslag på nationella styrmedel för introduktion av CCS och bio-CCS för att kunna ha en finansieringsmodell på plats redan 2021 för att samma år kunna etablera ett stöd till företag som vill bygga fullskaliga anläggningar för att avskilja och lagra koldioxid. Parallellt behöver Sverige vara pådrivande för att gemensamma styrmedel inom EU kommer på plats. Moderaterna avvisar regeringens ökning av Industriklivet om 150 miljoner kronor 2021 och 100 miljoner kronor 2022 samt medel till bio-CCS om 50 miljoner kronor 2022 och 200 miljoner kronor 2023, till förmån för en egen större satsning på Industriklivet inklusive CCS och bio-CCS om 1 miljard kronor per år 2021–2023.

Moderaterna ökar anslaget sammantaget med 850 miljoner kronor 2021 och 2022, och med 800 miljoner kronor 2023.

Nya anslag

Stöd till laddstationer för bilar och lastbilar

För att bidra till omställningen av transportsektorn och få fler att välja elbilar behöver staten, där det är samhällsekonomiskt motiverat, ta ett ansvar för att bygga ut antalet laddstationer för bilar. Moderaterna vill bygga ett nätverk av laddstationer i hela Sverige. Stödet bör inte begränsas till enbart batteridrivna bilar. Teknikutvecklingen är snabb och politiken bör vara neutral inför valet av fossilfria tekniker. Tankinfrastruktur för fordon som drivs av exempelvis vätgas ska också kunna få stöd.

Moderaterna vill också att Sverige tar nästa steg för att ställa om de tunga transporterna till fossilfrihet. För att företag ska investera i ellastbilar måste det vara möjligt att ladda dem. Vi vill påbörja en snabb utbyggnad av infrastrukturen för ellastbilar, i ett första steg med fokus på regionala nätverk och sammanhängande stråk mellan Sveriges större städer. Moderaterna vill att stödet för att ställa om lastbilarna ska vara teknikneutralt. Det ska kunna användas till exempelvis laddstationer för el, elvägar och tankstationer för vätgas.

Moderaterna satsar 1 miljard kronor per år 2021–2022 på fossilfri laddinfrastruktur för bilar och lastbilar under ett nytt anslag – Utbyggd laddinfrastruktur.

Grönt bränslestöd

Moderaterna vill skapa förutsättningar för att få till en storskalig inhemsk produktion av biobränslen och vätgas. Tekniken behöver utvecklas ytterligare för att stå sig i konkurrensen med fossila drivmedel men också för att möta en ökad efterfrågan när kraven på biobränslen för bil och flyg ökar. För att få igång en storskalig inhemsk produktion satsar Moderaterna på ett grönt bränslestöd. Stödet ska kunna användas för forskning, investeringar, demonstrationsprojekt och produktionsstöd för företag som vill utveckla hållbara biobränslen och el- och vätgasteknik till vägtransporter, flyg, elflyg och industrin. Moderaterna satsar 1 miljard kronor per år 2021–2023 på ett grönt bränslestöd under ett nytt anslag – Grönt bränslestöd.

Jessica Rosencrantz (M)

John Widegren (M)

Betty Malmberg (M)

Marléne Lund Kopparklint (M)